

comença a les portes de les últimes eleccions autonòmiques. Garaikoetxea, amb una postura de força, aconsegueix que el *lendakari* pugui deslligar-se de la disciplina interna del PNB en decisions de govern i que l'executiu basc disposi d'autonomia en l'aplicació de la Llei de Territoris Històrics.

A penes dos mesos després de la victòria del partit en les eleccions, de les quals havia sorgit un govern sense majoria al parlament, torna el debat, i Garaikoetxea és novament desautoritzat en el tema de la Llei. Deu dies després, l'assemblea nacional del partit expulsa tota la direcció de Navarra, per la negativa a acceptar el pacte polític amb Coalició Popular. És el primer gran colp al *lendakari*, en la carn dels seus partidaris més fidels. El manteniment del pols entre ell i la direcció havia de desembarcar, finalment, en la dimissió que ara s'ha produït.

Les incògnites de la complexa i delicada situació d'Euskadi són, a partir d'ara, innombrables. Txiki Benegas és incorporat a l'executiva estatal del PSOE i Garaikoetxea cau uns dies després. L'intent de pacte de legislatura que els dos polítics intentaven es desmantella. Les negociacions de Garaikoetxea amb Felipe González per desbloquejar el procés autonòmic s'estronquen. Els principals interlocutors desapareixen i tot queda en suspens. Pel que fa a l'interior del PNB, la cohesió interna pot evitar l'escissió o el trencament. Tot dependrà, en última instància, de l'actitud de Garaikoetxea. Alguna cosa important, però, s'ha esgarrat en la pell densa i centenària del major partit basc. ■

José Antonio Azpuru, «un mal moment en la vida del partit»

/ Arzu

Acord impossible

Valoracions dels partits bascos

«**A** títol absolutament personal, crec que ha estat un fre a la marxa del funcionament de la vida del poble basc, però tinc l'absoluta confiança que les coses tornaran a funcionar normalment i quedarà en el record només com un mal moment en la vida del partit.» José Antonio Azpuru, ex-portaveu de l'Euskadi Buru Batzar i persona propera als plantejaments polítics de Garaikoetxea, resumia d'aquesta manera, per a EL TEMPS, la seua visió de la greu crisi oberta al si del PNB amb la dimissió del, fins aleshores, *lendakari*.

Mentre l'enfrontament al carrer entre seguidors i contraris de Garaikoetxea bullia, la direcció del PNB tancava files d'una manera hermètica.

José Antonio Azpuru, a títol personal, definia l'enfrontament en els següents termes: «ha estat un conflicte entre el partit i alguns dels seus afiliats amb

càrrecs de responsabilitat dins les institucions. S'ha intentat arribar a un acord, que finalment no ha estat possible, i algú havia de prendre una decisió. En aquest cas, l'àrbitre ha estat finalment l'executiu, sota les directrius de l'Assemblea Nacional del partit, que n'és l'òrgan màxim. Una de les parts en conflicte... ha admès la decisió, i això és tot».

Xavier Markiegui, parlamentari d'Euskadiko Ezkerra i secretari d'aquest partit a Biscaia, ha declarat que la crisi «obeeix a la coexistència dins el PNB de dos models de construcció del país, models que sempre hi han coexistit, des de la discussió de la constitució espanyola, passant per la discussió de l'estatut i fins ara.

Markiegui parla de dues línies «l'una d'enfortiment del nou poder autonòmic i l'altra reflectida en una certa manera d'entendre l'actualització del poder de les diputacions». «De tota

manera, jo no crec que passe res important a partir d'ara, a nivell institucional. Dins tres setmanes tindrem un nou *lendakari*, i prou. El funcionament de les institucions és garantit.» Respecte al futur dins dels PNB, caldria, segons Markiegui, «una bola de cristall per a saber-lo».

«Depèn molt de l'actitud de Garaikoetxea, si pren una postura bel·ligerant o no, però és difícil pensar en una escissió.»

Per al dirigent d'Herri Batasuna i membre de la seua mesa nacional Jon Idígoras, la dimissió «forçada» de Garaikoetxea és la culminació d'un procés llarg al si del PNB, «que, en definitiva, ha demostrat la manca que té d'una orientació clara en la defensa de l'autogovern, de la sobirania nacional basca».

«El Partit Nacionalista arrossega aquest trauma des que el treball al si de les institucions el va dur a un cert esgotament, que ha tractat d'amagar a les seues bases. Enfront de la impossibilitat d'assumir competències, el PNB ha tractat de defensar el protagonisme del partit dins de la línia foralista, a través de les diputacions, i ha oblidat de reconduir la línia d'autogovern.»

Pel que fa a la solució de la crisi, el dirigent *abertzale* entén que no n'hi ha cap, que el PNB «intentarà recompondre la figura, ni que siga d'aparador, del govern basc i de les institucions, encara que la imatge de l'executiu autonòmic ha quedat seriosament malmesa».

«És un episodi molt trist», les paraules són de Carlos Garaikoetxea, un navarrès president del govern basc, la dimissió del qual ha obert la crisi en el PNB i a Euskadi. ■